

Голяк А.Ю.
магістрант кафедри фінансів і кредиту
Науковий керівник – Новак О.С.
к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту
Житомирський державний технологічний університет

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Анотація. Досліджено особливості розвитку банківського кредитування суб'єктів господарювання в Україні. Означено класифікацію ризиків при здійсненні банківського кредитування суб'єктів господарювання, де виокремлені можливості взаємодії банків і підприємств.

Постановка проблеми. Суб'єкти господарювання займають все більш вагоме місце в розвитку економіки і є важливим фактором соціальної та політичної стабільності в суспільстві. Банківський сектор виступає основним джерелом фінансування суб'єктів господарювання в Україні. Від ступеня доступності банківських послуг залежить формування висхідного тренду розвитку економіки. Вагомий вклад в дослідження проблематики банківського кредитування здійснено такими вітчизняними і зарубіжними науковцями: О.І.Лаврушина, Є.Ф. Жукова, В.В. Ковальов, В. Галасюк, Т. Дорошенко, В. Лагутін, Х.У. Деріг, Т. Кох, П. Роуз та багато інших. У своїх роботах вони вказують на існування значних проблем розвитку банківського кредитування, але окремі питання потребують подальшого дослідження, зокрема вияв проблем розвитку банківського кредитування суб'єктів господарювання в Україні.

Метою стало з'ясування особливостей розвитку банківського кредитування суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. Сучасна банківська система України має майже двадцятивосьмирічну історію існування. Вона вже пройшла стадію свого створення і формування нормативно-правових основ функціонування, перенесла ряд криз і продовжує еволюційний розвиток.

Вивчення банківської статистики показує, що банківська система України має ряд специфічних особливостей, закладених, як правило, на стадії її формування. Це, перш за все, незвично велике число банків, а також значна нерівномірність їх за розмірами активів, за територіальним і галузевим розміщення [3; 5].

Негативний вплив на розвиток системи кредитування здійснено шляхом невідповідної мети діяльності банків, а саме – отримання швидких надприбутків, знизило рівень їх ефективності, ліквідності, фінансової стабільності банків й практично позбавило кредитних ресурсів реальний сектор економіки, в тому числі і створило ситуацію дороговизни кредиту для різних видів суб'єктів господарювання [1, с. 80]. Регіональна і галузева структура банківського кредитування наразі характеризується відсутністю державної політики й асиметричністю в напрямі її забезпечення зростання соціально-економічного добробуту.

Динаміка кредитування суб'єктів господарювання демонструє поступове уповільнення [7]. За даними НБУ, темпи зростання заборгованості суб'єктів господарювання за останні чотири роки склали: 2014 р. – 22 %, 2015 р. – 13 % до 2016 р. – 17 %, 2017 р. – 14 % [4].

Таким чином, можна сказати, що проблема доступності кредитних коштів для суб'єктів господарювання залишається важливою. Така позиція зрозуміла, якщо ми розглядаємо відсотки по кредитах як суму компонентів, включаючи вартість грошових коштів, залучених банками з різних джерел, компонент ризику витрат на кредитування суб'єктів господарювання в залежності від галузевої специфіки їх функціонування. Незважаючи на ці проблеми, в останні роки спостерігається лібералізація кредитної політики банків, що супроводжується збільшенням активності банків в маркетингу на ринку кредитування суб'єктів господарювання в наступних областях:

- реалізація цільових програм, в тому числі спеціальних програм кредитування інноваційних та енергоефективних проектів;
- розширення лінії кредитних продуктів;
- пропозиція комбінованих банківських продуктів;

– підвищення інформаційної відкритості банків з кредитних питань.

Напрямки розвитку кредитування суб'єктів господарювання в Україні в короткостроковій перспективі:

– створення банками широкої філіальної мережі для розвитку регіональних кредитних ринків;

– підвищення якості обслуговування клієнтів;

– взаємодія банків з інституційними інвесторами і державної інфраструктурою для підтримки суб'єктів господарювання відповідних галузей функціонування [1; 2; 6].

У 2019 році банки стикаються з особливо гострим питанням балансу між прибутковістю і рівнем прийнятого ризику. З огляду на очікуване погіршення фінансових показників діяльності суб'єктів господарювання, якість портфелів залишається пріоритетом для банків.

Висновок. Таким чином, розвиток банківського кредитування суб'єктів господарювання відбувається в паралелі становлення й розвитку банківської системи в Україні. Негативний вплив на розвиток системи кредитування суб'єктів господарювання здійснено невідповідною діяльністю банків, за головної мети – отримання швидких надприбутків, що знизило рівень їх ефективності, фінансової стабільності й практично позбавило кредитних ресурсів реальний сектор економіки, в тому числі створило ситуацію дороговизни кредиту для різних видів суб'єктів господарювання. Проблема доступності кредитних коштів для суб'єктів господарювання залишається важливою. За умови лібералізації кредитної політики щодо кредитування суб'єктів господарювання вагомим стане створення банками широкої філіальної мережі для розвитку регіональних кредитних ринків; підвищення якості обслуговування клієнтів; взаємодія банків з інституційними інвесторами і державною інфраструктурою для підтримки суб'єктів господарювання відповідних галузей функціонування.

Список використаних джерел:

1.Вдовенко Л.О. Кредитні ризики в системі банківського кредитування / Л.О. Вдовенко // Економічний часопис-XXI. – 2013. – № 3–4 (1). – С. 79–82.

2.Жежерун Ю.В. Перспективи відновлення банківського кредитування реального сектору економіки / Ю.В. Жежерун, О.М. Бартош // Фінансові дослідження. – 2017. – № 1. – С. 144–152.

3.Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика Навч. посіб. 4-те вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 215 с.

4.Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>

5.Парасолова С.П. Банківські операції.Навчальний посібник. / С.П. Парасолова. – К.: ЦУЛ, 2017. – 568 с.

6.Перзеке М.Б. Вплив банківського інвестиційного кредитування на розвиток галузей національної економіки / М.Б. Перзеке // Вісник Української академії банківської справи. – 2013. – № 1. – С. 94–100.

7.Хома І.Б. Стан банківського кредитування суб'єктів економіки та чинники його активізації / І.Б. Хома, М.І. Шира // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2018. – № 3 (1). – С. 114–119.